

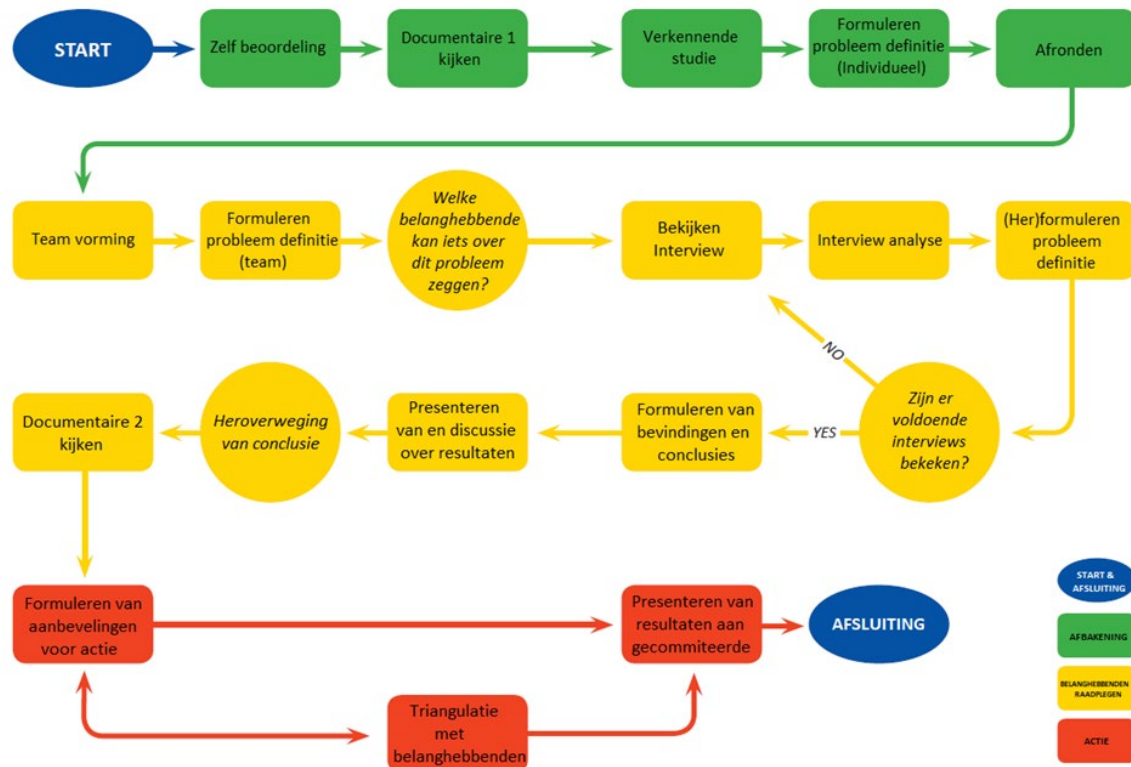
VPA Duurzame Tuinbouw in Nederland – project overzicht

Visual Problem Appraisal (VPA) – productie

Visuele leerstrategieën zijn een geschikte aanpak voor het verbeteren van reflectie en leren. Visuele media geven een stem aan de telers die betrokken zijn bij het project en zijn in staat om afstanden van tijd en ruimte te overbruggen. De rol van studenten, docenten en onderzoekers verandert van neutrale waarnemer tot betrokken mede-constructeurs van kennis, omdat bij de visuele leeromgeving observatie, reflexiviteit en spiegeling anders behandeld worden dan in traditionele op tekst gebaseerde leeromgevingen. Meer dan op tekst gebaseerde leermethoden geven ze direct de context, het subjectieve gevoel en de omgeving van de telers weer waarin de innovatie moet plaatsvinden en wordt afgewogen. De film geeft inzicht in het innovatieproces en draagt daarmee bij aan discussies en besluitvorming over de verdere ontwikkeling van de innovatie. Eerdere ervaringen van HVHL-onderzoekers/docenten laten zien dat dit bijdraagt aan discussie en leren. Het medium film laat zien dat het voor de telers niet gaat over het vinden van één rationele oplossing, maar over het ervaren van persoonlijke verhalen en verschillende framing van de realiteit.

Binnen het programma Kas Als Energie bron is gebruik gemaakt van video's met als hoofddoel informatie en kennisoverdracht. Binnen dit project wordt video ingezet om workshops te ondersteunen over de toepasbaarheid van HNT bij individuele telers. Deze workshops kunnen gericht zijn op telers, onderzoekers, studenten en andere ondersteuners (overheden). De methode van VPA is tot nu toe succesvol ingezet bij rurale ontwikkelingsprojecten in Afrika en Azië (Witteveen et al. 2009) en meer recent in Nederland in relatie tot de Rijntakken en de Waddenzee. De video's bestaan uit drie onderdelen: het framen van HNT vanuit verschillende perspectieven, verhalen van telers en/of andere belanghebbenden en een handleiding hoe de video's in workshops gebruikt kunnen worden. VPA vereist een specifieke manier van interviewen en filmen, die beschreven is door Witteveen (2009). De video's zullen helpen om de sociaalpsychologische factoren die spelen bij de acceptatie van HNT te achterhalen en daarover de discussie te kunnen voeren. De video's zullen ook een rol hebben in de onderwijs modules: de rol van studenten, docenten en onderzoekers verandert door de VPA-workshops van neutrale waarnemer tot betrokken mede-constructeurs van kennis, omdat bij de visuele leeromgeving observatie, reflexiviteit en spiegeling anders behandeld worden dan in traditionele op tekst gebaseerde leeromgevingen. Meer dan op tekst gebaseerde leermethoden geven ze direct de context, het subjectieve gevoel en de omgeving van de telers weer waarin de innovatie moet plaatsvinden en wordt afgewogen.

Samengevat: VPA is een hedendaagse, maar complexe leeromgeving met een transdisciplinaire leerstrategie. De methode Visual Problem Appraisal (VPA) ambieert bij te dragen aan processen van participatie en sociale dialoog in de transitie naar Het Nieuwe Telen (HNT). De VPA Duurzame Tuinbouw is ook bedoeld voor onderwijs. De VPA Duurzame Tuinbouw visualiseert een diversiteit aan stakeholder perspectieven met filmportretten die een beeld geven van de verschillende belangen die mensen hebben, hun beleving en voorkeuren voor oplossingen. Zie figuur 1 voor een flowchart van de verschillende activiteiten van het VPA-proces.

Figuur 1: flowchart VPA-proces

De VPA kan op verschillende manieren gebruikt worden in het onderwijs, waarbij geen blauwdruk gebruikt kan worden, maar de opzet afgestemd moet worden op de leerdoelen, beoordelingscriteria en het onderwijsniveau (MBO, HBO, WO) of, in het geval van implementatie in het publieke domein de vereisten van de context. Het gebruik van de Visual Problem Appraisal (VPA) in het onderwijs vergt een specifieke manier van ontwerp, faciliteren, coachen en beoordelen die voor veel docenten nog niet bekend is. Het is daarom van cruciaal belang de docenten in hun rol als facilitators voldoende handvatten te bieden om deze verschillende instructie rollen goed uit te kunnen voeren.

Vanuit bovenstaande motivatie is de VPA Duurzame Tuinbouw in Nederland ontwikkeld als deelproject van project PVG.DZ19.PLANT.001 HNT: gas erop! Gefinancierd door het Nationaal Regieorgaan Praktijkgericht Onderzoek SIA.

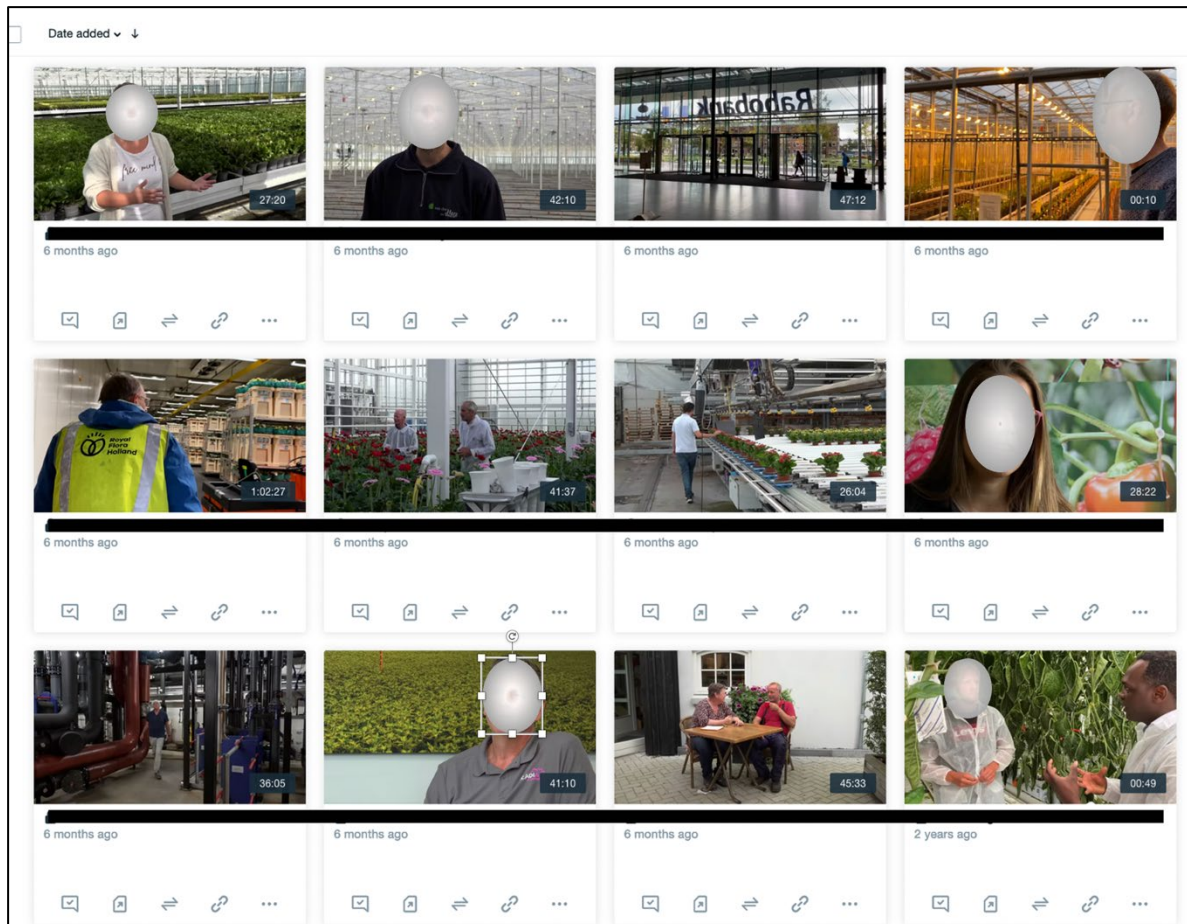
De VPA Duurzame Tuinbouw in Nederland bestaat uit 12 gefilmde interviews met actoren zoals:

- mede-eigenaar Chrysanten kwekerij,
- Energiespecialist bij innovatief groente bedrijf,
- Biologische groente telers.
- Onderzoekers,
- Voorzitter Kom in de Kas en eigenaar bloemen kwekerij,
- Beleidsmedewerker LNV,
- Eigenaar plantenkwekerij,
- Bloemenveiling,
- Zaadkwekerij,
- Rabobank,
- Paprika en aubergine teler,
- Docent horticulture.

- Zie figuur 2 voor een overzicht.

De geïnterviewde zijn geselecteerd door een diversiteit aan bloemen, groente en serviceproviders te vinden. De balans is verder gezocht door geïnterviewden uit de Randstad en andere delen van het land te selecteren en ook een gender balans na te streven.

De balans is niet overal evenwichtig maar biedt variatie. Precieze details van de interviews zijn vertrouwelijk, zowel om het onderwijsmateriaal te beschermen maar bovenal vanuit aspecten van privacy en toestemming.

Figuur 2: overzicht geïnterviewden VPA Duurzame Tuinbouw

Zie annex 1 voor het toestemmingsformulier zoals gebruikt tijdens de opnames in 2021. Ook medewerkers van de VPA-crew zijn verplicht tot het tekenen van zo een verklaring. Zie annex 2. De VPA Duurzame Tuinbouw is op 2 juni 2022 in het Horticulture Centre gepresenteerd. Daar hebben we ook een korte video laten zien: <https://vimeo.com/715917790>. Ook op enkele andere momenten is het project gepresenteerd zoals bijvoorbeeld tijdens het Innovatiecafé 'Het Nieuwe Siertelen' — greenport Aalsmeer, wat ook als Webinar werd opgenomen met als doelgroep (sierteelt)ondernemers in de regio Aalsmeer.

Visual Problem Appraisal (VPA) – Post productie & onderwijs gebruik

Met alle onzekerheid tijdens de uitvoering van de werkzaamheden als gevolg van de Coronapandemie, budgetbeperkingen en de problematiek van de sector is een aanvullend projectvoorstel 'Post-productie en onderwijsgebruik van de VPA Duurzame Tuinbouw' uitgevoerd in relatie tot de verder uitwerking van de VPA Duurzame Tuinbouw en beschikbaarstelling voor gebruik

in diverse situaties. Om de VPA Duurzame Tuinbouw beschikbaar te maken voor internationaal, Engelstalig onderwijs worden de VPA-materialen, en alle films vertaald en ondertiteld. Op moment van rapportage wordt hier nog aan gewerkt.

Behalve afronding van productiewerkzaamheden ligt de focus in dit aanvullende project op het ontwerp en het implementeren van een 2-daagse training voor docenten/facilitators in het onderwijs. Deze 2-daagse training zal drie keer verzorgd worden met een sessie voor het MBO, een sessie voor het HBO alsmede een Engelstalige sessie. Voorafgaand aan de sessies zullen onderwijsmaterialen worden ontworpen en verder aangepast in co-creatie met deelnemers en facilitators. Het uitgangspunt is een 2-daagse training voor 8-12 deelnemers. De opzet van een 2-daagse training in Velp, coaching 'on the job' en een terugkomdag zal de kwaliteit van facilitators zoveel mogelijk kunnen waarborgen. Van de deelnemers wordt een actieve houding verwacht tijdens de voorbereidingen, training en 'stages'. Het project zal worden afgesloten met een evaluatie en een doorkijkje naar mogelijke uitbreiding van de VPA set en voortzetting van facilitatie training.

De leeruitkomsten van het training traject zijn als volgt geformuleerd:

VPA-facilitators moeten in staat zijn om:

- De onderwijsfilosofie en theoretische onderbouwing van de VPA kunnen uitleggen;
- Het karakter en strategisch gebruik van de VPA-materialen kunnen toelichten;
- De rol van facilitator taken in de VPA kunnen uitvoeren:
 - Omgaan met (in)security gerelateerd in comfort/ challenge zones
 - De VPA-consultancy simulatie kunnen ontwerpen en uitvoeren
 - VPA-feedback faciliteren in de verkenningfase met behulp van reflectieformulieren
 - VPA-feedback geven aan de teams gedurende de stakeholder consultatie fase
- Een VPA-module kunnen ontwerpen in lijn met gegeven condities (o.a. competentieprofielen, kwalificatiedossiers en middelen)

HVHL horticulture docenten die bekend zijn met eerdere VPA sets hebben interesse aangegeven om de mogelijkheid van een nieuw project te onderzoeken waarin de huidige energieproblematiek aan bod kan komen. Evenzo is er aandacht voor de Nederlandse tuinbouw activiteiten in een internationale context, met name in Oost-Afrika.

Het project is uitgevoerd door het Lectoraat Communicatie, Participatie & Sociaal-Ecologisch leren (CoPSEL) m.m.v. Loes Witteveen, Jan Fliervoet, Herman Schulte, Judith Santegoets in samenwerking met de VHL Horticulture collega's Albertine Kijne, Daniel Magwewe en Geert Houwers. Floor Boonstra en Marissa van der Kooij waren betrokken als stagiaire. Studio werkzaamheden zijn uitgevoerd door Andre van der Stouw. Andro Akkermans componeerde de muziek. De training wordt verzorgd door ervaren VPA-facilitators, met expertise in onderwijs ontwerp en uitvoering in een context van het groene onderwijs Leonoor Akkermans, Pleun van Arensbergen en Karen Tuason.

Referenties:

Van Mierlo, B., Van Paassen, A., Lie, R., Damtew, E., & Witteveen, L. (2021). Learning and change in and through action-oriented research. In D. Ludwig, B. Boogaard, P. Macnaghten, & C. Leeuwis (Eds.), *The Politics of Knowledge in Inclusive Development and Innovation* (1 ed., pp. 119-133). Routledge. <https://doi.org/10.4324/9781003112525-11>

Witteveen, L. M., & Lie, R. (2018). *Visual Problem Appraisal. A learning strategy, which uses filmed narratives*. In S. Griffith, K. Carruthers, & M. Bliemel (Eds.), *Visual tools for developing cross-disciplinary collaboration, innovation and entrepreneurship capacity: Transformative Pedagogies in the Visual Domain* (pp. 61-78). Common Ground Publishing.

Witteveen, L. M., & Lie, R. (2012). *Learning about "wicked" problems in the Global South. Creating a film-based learning environment with "Visual Problem Appraisal"*. *MedieKultur : Journal of Media and Communication Research*, 28(52), 81-99. <https://edepot.wur.nl/348806>

Witteveen, L. M., Put, M., & Leeuwis, C. (2010). *Learning about Complex Multi-Stakeholder Issues: Assessing the Visual Problem Appraisal*. Journal of Agricultural Education and Extension, 16(1), 39-54. <https://doi.org/10.1080/13892240903533145>

Witteveen, L. M., Enserink, B., & Lie, R. (2009). Mediated participation: Using filmed narratives in complex multi-stakeholder settings. The International Journal of Public Participation, 3(1), 32-62.
<http://www.iap2.org/displaycommon.cfm?an=1&subarticlenbr=37>

www.visualproblemappraisal.org

Filmproject Visual Problem Appraisal - VPA Glastuinbouw 2021

In de afgelopen jaren zijn diverse gesprekken gevoerd tussen het groene onderwijs en het programma 'Kas als Energiebron', waarbij de urgentie van de behoefte aan kennisverspreiding via het onderwijs is uitgesproken. Een consortium van agrarische hogescholen, CIV Tuinbouw, Wageningen UR, Delphy, KAE, World Horti Centre, brancheorganisaties en glastuinbouwbedrijven werken aan een project wat in het teken staat van het verduurzamen van de glastuinbouwsector. Glastuinbouw Nederland en het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) spelen hierin ook een rol. In deze samenwerking wordt gewerkt aan interdisciplinair onderwijs en kennisdeling. De nadruk ligt op energie besparen en verduurzamen in de glastuinbouw waarbij de uitstoot van CO₂ wordt verminderd en een optimaal teeltresultaat wordt bereikt.

Visual Problem Appraisal (VPA) is een op film gebaseerde leerstrategie met als doel inzicht te geven in de complexiteit van glastuinbouw. De VPA Glastuinbouw 2021 brengt de sociale omgeving, met de uitdagingen en mogelijkheden binnen het telen in beeld om gebruikt te worden in het hoger onderwijs en het publieke domein. Het is de ervaring met eerdere VPA's dat het gebruik in het publieke domein leidt tot grote interesse en inzet voor het duurzaamheidsvraagstuk door de gefilmde 'ontmoetingen'. Die 'ontmoetingen' vinden plaats door het actief bekijken van gefilmde interviews, ook wel narratieven genoemd, met telers, onderzoekers, beleidsmakers, bestuurders en andere betrokkenen bij de sector. Deze diversiteit stelt de VPA-gebruikers in staat reflectief en collaboratief te leren voor duurzame ontwikkeling van de glastuinbouwsector.

De VPA dient als instrument voor probleemanalyse, sociale dialoog en het ontwikkelen van beleid en ondersteunt daarmee een gezamenlijk ontwerp voor duurzaam beheer van de glastuinbouwsector. De VPA-films worden ingezet in workshops waarin gefocust wordt op leren en verandering om daarmee het ontwikkelen van maatregelen en beleidskeuzes mogelijk te maken en te ondersteunen.

De opnames voor de VPA Glastuinbouw 2021 vinden plaats in de zomer en het najaar van 2021. De film crew maakt van elk interview een individuele film die het verhaal van de geïnterviewde weergeeft. Het is geen documentaire die de mening van de regisseur weerspiegelt en de montage volgt het verhaal zoals verteld. Aan het einde van het project komt er een overzichtsfilm waarin bepaalde thema's nog een keer in beeld komen met fragmenten uit de gefilmde interviews die over dat thema gaan.

De films die in dit project worden gemaakt komen niet op internet beschikbaar. Ze zijn niet openbaar toegankelijk, behalve incidenteel een kort fragment voor promotie doeleinden. Ze worden gebruikt in het hoger onderwijs en het publieke domein onder het toezicht van een getrainde VPA-workshopleider met als doel het leren over, beleid maken voor en onderzoek naar duurzaam telen in Nederland.

Met dit formulier vragen wij u om op de achterkant van deze uitleg uw toestemming te documenteren om de opnames waar u in voorkomt te mogen gebruiken voor dit project volgens bovenstaande uitleg.

Meer informatie: Loes Witteveen, Floor Boonstra

Onderzoeksgroep Communication, Participation & Social-Ecological Learning

Loes.Witteveen@hvhl.nl

Floor.Boonstra@wur.nl

[Www.visualproblemappraisal.org](http://www.visualproblemappraisal.org)

Hiermee geef ik aan dat de informatie, hierboven beschreven, aan mij is uitgelegd, dat ik begrijp waarom ik ben uitgenodigd om gefilmd te worden voor het project VPA Glastuinbouw 2021 en geef ik toestemming om het materiaal te gebruiken zoals hierboven wordt toegelicht.

Naam:

Adres:

Postcode en plaats:

Telefoon:

Email:

Datum:

Handtekening:

Ik heb een papieren kopie van de bovenstaande uitleg van het project VPA Glastuinbouw 2021 ontvangen en het is met mij besproken door:

Indien van toepassing - naam en handtekening interviewer:

Ik wil wel/ niet uitgenodigd worden voor een presentatie van het resultaat van het project VPA Glastuinbouw 2021.

Opmerkingen:

Confidentiality agreement

Working procedures for film production in the project

VPA Duurzame Tuinbouw 2021

In the film production activities of the project Duurzame Tuinbouw 2021 a substantial number of images (still and motion) will be exchanged between participating students and the researchers / lecturer Dr. Loes Witteveen.

This confidentiality agreement is to document that all engaged in these activities comply with ethical standards of data management as defined in the Dutch academic protocols for ethics in research. These Netherlands Code of Conduct for Academic Practice Principles of Good Academic Teaching and Research is fully applicable to all research at Dutch Universities and Universities of Applied Sciences. The code of conduct elaborates on recognised principles such as Honesty and scrupulousness, Reliability, Verifiability, Impartiality, Independence and Responsibility¹. Also, legal regulations for privacy will be adhered to.

All recorded material will be treated thoughtfully and not be published or shared before permission is granted by Loes Witteveen. All footage and films contributed by participants will be stored under supervision of Loes Witteveen. All contributing authors will be accredited accordingly.

Hereby I declare that I have read and agreed with the procedures described above. I agree to contribute to the project without sharing the material with external parties.

Name:

¹ https://www.vsnul.nl/wetenschappelijke_integriteit.html

Address:

Phone:

Email:

Date & place:

Signature: